KOTMANOVSKÉ OKO

Najnovšie správy a novinky

Noviny obce Kotmanová
August 2025
Ročník: XV
Číslo: 1
Samostatne nepredajné
Vychádza 2x ročne

Dni obce Kotmanová

Prvá písomná zmienka o obci Kotmanová pochádza z roku 1393 ..... od roku 2010 sa v našej obci každoročne pri tejto príležitosti koná kultúrno - spoločenské podujatie „Dni obce Kotmanová – Stretnutie heligónkarov“. Inak tomu nebolo ani tento rok, keď sme si pripomenuli 632. výročie obce Kotmanová a 14. ročník Stretnutia heligónkarov.

Podujatie sa uskutočnilo 19. júla 2025. Počasie nám aj tento rok prialo a tak sa podujatie opätovne uskutočnilo vo vonkajších priestoroch, v okolí kultúrneho domu. Na podujatí sa zúčastnilo cca. 32 heligónkarov, ktorí predviedli svoje umenie hry na heligónku a v speve. V rámci programu vystúpili aj hostia, ktorými boli hráč, výrobca a učiteľ Základnej umeleckej školy (ZUŠ) Očová Dominik Jaraba a ikona Podpoľania hry na heligónku Jaroslav Jackuliak.

Tento ročník bol výnimočný tým, že sme na ňom pokrstili knihu Podpolianska heligónka – je to metodika pre samoukov, ale aj pre ZUŠ v hre na heligónku. „Dnes tu krstíme knihu, ktorá nesie v sebe viac než len noty, či slová. Je to výsledok lásky, výskumu, učenia aj počúvania. Knihu, ktorá má byť pomocníkom i spoločníkom pre každého, kto si chce otvoriť dvere k hre na heligónke.“ – autor knihy Dominik Jaraba.

Krstným otcom knihy sa stal legendárny pán Jaroslav Jackuliak, ktorý je vzorom pre mnohých mladých ľudí, ktorí sa venujú hre na heligónke.

Kniha bola pokrstená netradične – „starými hlasmi z heligóniek, tými hlasmi, ktoré kedysi zneli v heligónkach, no už doslúžili, ale stále majú svoj príbeh. Majú odohrané častokrát tisíce hodín, ktoré nikto nespočíta. Každý z týchto hlasov bol súčasťou niečej heligónky, niečej piesne, niečieho srdca. Dnes sa tie hlasy znova prebudia, nie ako zvuk, ale ako symbol prepojenia minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Pretože kto nepozná svoju minulosť a korene, je odsúdený na zánik .....“ boli slová autora pri krste jeho debutovej knihy.

Programom prítomných návštevníkov hovoreným slovom sprevádzal moderátor Lukáš Latinák st., ktorý je naozaj majstrom slova. Na záver dňa sa ako hosť nášho kultúrno - spoločenského podujatia predstavila Ľudová hudba Šuplikanti z Hrušova s primášom Richardom Filčíkom, ktorý žije v susednej obci Dobroč.

Fotografie vyhotovila: Gertrud Kalmár

Milí spoluobčania,

pri tejto príležitosti, mi dovoľte úprimne sa poďakovať všetkým spoluobčanom obce Kotmanová, ale aj obce Dobroč, za každú podanú pomocnú ruku, pri prípravách osláv prvej písomnej zmienky o našej obci. Nie je jednoduché, takéto podujatie pripraviť, zorganizovať. O to viac si Vašu pomoc vážim a som na Vás všetkých hrdá, na Vašu ochotu pomôcť reprezentovať našu obec v tom najlepšom možnom svetle. Bez Vás všetkých – Vašej pomoci by to nešlo.

Do ďalších rokov nám všetkým úprimne želám pevné zdravie, šťastie a pohodu a našej obci Kotmanová želám mnoho obyvateľov, ktorí nikdy nezabudnú na svoju minulosť, svoje korene, aby tak naša obec nikdy nebola odsúdená na zánik ..... s úctou a vďakou Vaša starostka

Odpady v Kotmanovej v roku 2024

Pripravili sme pre Vás stručný prehľad vyprodukovaných odpadov v obci Kotmanová za rok 2024, prehľad triedeného zberu, ale aj prehľad úrovne vytriedenia odpadov v okolitých obciach.....

Viac na str. 3

Zasadnutia obecného zastupiteľstva

Prinášame Vám stručný prehľad zo zasadnutí obecného zastupiteľstva v I. polroku 2025. Prehľad pripravila zapisovateľka zápisníc.

Viac na str. 4

Bezplatné cestovanie seniorov nad 70 rokov

Od januára 2026 sa menia podmienky pre bezplatné cestovanie seniorov nad 70 rokov v regionálnych (prímestských) autobusoch IDS BBSK

Viac na str. 5

Spoločenská kronika

Srdečné blahoželanie

Všetko dobré priať sme chceli,
nech Vás láska povznáša,
nech ste stále jarí, bdelí,
aj keď vek sa ohláša.

Veľa ďalších rokov,
veľa šťastných krokov,
veľa dobrých vecí,
želáme Vám všetci.

Všetko najlepšie k Vášmu sviatku,
šťastie, zdravie, pohodu a šarm,
to je naše želanie k Vašim
narodeninám.

Všetko najlepšie prajú Redakčná rada,
poslanci OZ Kotmanová a starostka
obce

Viete prečo je marec mesiac kníh?

Knihy sú bránou do sveta poznania. Mnohí z nás ich nepochybne majú odložené nielen v poličke, ale i v srdci. Hoci azda každý vie, že marec je venovaný knihám, málokto aj tuší, prečo je tomu tak. Dňa 10.3.1796, teda presne pred 229 rokmi sa narodil Matej Hrebenda Hačavský, na počesť ktorého je už od roku 1955 v bývalom Československu marec považovaný za mesiac knihy. Hrebendu postihol neľahký osud. Vyrastal v chudobných podmienkach a ako desaťročnému mu zomrela matka. No tam jeho útrapy neskončili. Už od ranného detstva mu slabol zrak a ešte predtým, než prekročil prah dospelosti, úplne oslepol. Hrebendu celým životom sprevádzala nehynúca láska ku knihám, ktorej sa nehodlal vzdať i napriek tomu, že žiadnu z nich si nedokázal prečítať. Počas svojho života prechodil celé Slovensko a zavítal aj do Prahy, Pešte či Viedne rozširujúc slovenské a české knihy. Vydavatelia mu predávali knihy a on ich spájal nielen s predajom, ale aj nimi poúčal ľudí, šíril kultúru a osvetu o význame kníh, národnej identity a kultúry. Knihy zbieral, rozširoval a zachraňoval roznášajúc ich do všemožných zákutí inteligencie - donášal ich vzdelancom, posielal do škôl a spolkových inštitúcii. Taktiež výrazne dopomohol s budovaním a rozširovaním knižníc.

Oslávili okrúhle jubileum v I. polroku 2025

Vladimír Brada
Vladimír Pekár
Janka Dundová
Magdaléna Križanová
Martin Gombala
Miroslav Fridrich
Veronika Slováková
Slavomír Pustaj
Andrea Bobáľová
Andrea Mišíková
Ján Maďar

Privítali sme do života

Radoslav Havrla

Vítame na svete nového človiečika!
Nech je zdravý, šťastný a nech robí radosť celej rodine.

Opustili nás v I. polroku 2025

Ján Petrík
Marta Gombalová
Zuzana Krajčiová

Očiam ste odišli, ale v srdciach svojich blízkych zostávate

Štatistika obyvateľstva obce Kotmanová za rok 2024

K 31.decembru 2024 bolo v našej obci 260 obyvateľov na trvalom pobyte, z toho 135 mužov (51,92%) a 125 žien (48,08 %)
Priemerný vek obyvateľov našej obce bol k sledovanému obdobiu 45,84 rokov.

Prírastky a úbytky obyvateľov v roku 2024

Obyvatelia k 1.1.2024	264
Narodení	+ 2
Prisťahovaní	+ 1
Zomretí	- 3
Odsťahovaní	- 4
Obyvatelia k 31.12.2024	**260**

ODPADY ZA ROK 2024

Vyprodukovali sme 67,38ton odpadu. Je to o 4,61 ton viac ako v roku 2023.
Zmesový a objemný odpad 50,67 ton
Vytriedené množstvo 16,71 ton
Podiel triedenia odpadu stúpol na 24,85%
Priemer na občana Kotmanovej 259 kg

TRIEDENÝ ZBER 2024

Plasty:	3,7 ton
Sklo:	6,5 ton
Papier:	1,1 ton
Jedlé oleje a tuky:	0,1 ton
Kovový šrot:	4,0 ton
Elektronika:	1,3 ton

Ďakujeme všetkým občanom, ktorí sa zapájajú do triedeného zberu.

SYSTÉM TRIEDENÉHO ZBERU

- Plasty: zber do žltých vriec a vývoz 1x mesačne spred brány
- Sklo: 7ks kontajnerov umiestnených v obci
- Papier: mobilný zber 2x ročne podľa harmonogramu vývozu
- Jedlé oleje a tuky: denne – počas úradných hodín, za 3litre použitého oleja dostanete 1 liter čistého oleja
- Šatstvo: zavedený zber od roku 2025 podľa harmonogramu: zbiera sa len znovu použiteľné šatstvo, čisté, pobalené v priesvitných vreciach spred brány

PRE ZAUJÍMAVOSŤ: ÚROVEŇ VYTRIEDENIA ODPADOV V OKOLITÝCH OBCIACH ZA ROK 2024:

Dobroč	**62,27 %**
Píla	**48,23 %**
Lovinobaňa	**40,88 %**
Tuhár	**76,53 %**
Budiná	**30,31 %**

Nevieme, alebo nechceme triediť? Náhodné fotografie kuka nádob a VOK pri zbere odpadov v našej obci Kotmanová:

Zákonný poplatok sa odvádza štátu, ak je odpad ukladaný na skládky odpadu. V nasledujúcej tabuľke je uvedená výška tohto poplatku vzhľadom na mieru vytriedenia komunálneho odpadu a jednotlivé sadzby aj pre nasledujúce roky. Sadzby poplatku sú nastavené motivačne a s vyššou mierou separácie odpadu poplatok klesá. Čo s tým mienime robiť? Skúsme začať sami od seba.....

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu		Sadzba za príslušný rok v € za tonu				
		2019	2020	2021	2022	2023 - 2030
1	<10%	17	26	33	40	46
2	10 - 20%	12	24	30	36	41
3	20 - 30%	10	22	27	32	36
4	30- 40%	8	13	22	27	31
5	40 - 50%	7	12	18	22	26
6	50 - 60%	6	11	15	19	21
7	>60%	5	8	11	14	16

Zasadnutia obecného zastupiteľstva

1. Zasadnutie OZ dňa 2.4.2025

Zasadnutia OZ sa zúčastnili všetci piati poslanci OZ.
Na zasadnutí OZ poslanci
schválili:
* VZN č. 03/2025 o používaní pyrotechnických výrobkov na území obce Kotmanová
* podanie žiadosti na Environmentálny fond o nenávratný finančný príspevok
  -„ Zásobovanie pitnou vodou regiónu Novohrad-výstavba verejného vodovodu v Kotmanovej“
* rozpočtové opatrenie č. 1/2025
* predaj prebytočného a neupotrebiteľného majetku obce - sporák na pevné palivo FIKO
zobrali na vedomie:
* správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce Kotmanová za rok 2024
* informáciu starostky obce o oneskorene podanom daňovom priznaní daňového subjektu LESY SR
* upozornenie OR HaZZ Lučenec – ochrana lesov pred požiarmi
požiadali starostku obce:
* zahájiť proces verejného obstarávania k výstavbe verejného vodovodu v obci Kotmanová
* zabezpečiť aktualizáciu rozpočtu na investičnú akciu – rekonštrukcia strechy Požiarnej zbrojnice

2. Zasadnutie OZ dňa 28.6.2025

Zasadnutia OZ sa zúčastnili všetci piati poslanci OZ.
Na zasadnutí OZ poslanci
schválili :
* Záverečný účet obce Kotmanová za rok 2024, ktorý predstavoval prebytok rozpočtu vo výške 15,54 EUR, ktorý poslanci schválili na tvorbu rezervného fondu
* ukončenie platnosti zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu k 31.12.2025 a uzavretie dodatku č. 1 k Zmluve o zriadení spoločného obecného (stavebného) úradu, ktorým sa zvyšuje cena za poskytované služby v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku
* rozpočtové opatrenie č. 2/2025
* ukončenie členstva v Oblastnej organizácii cestovného ruchu Novohrad a Podpoľanie
* použitie prostriedkov rezervného fondu vo výške 30 000,-- EUR, konkrétne na:
  - rekonštrukcia strechy požiarnej zbrojnice vo výške 20 000,-- €
  - projektová dokumentácia na výstavbu parkoviska vo výške 2 000,-- €
  - stavba parkoviska vo výške 8 000,-- €
zobrali na vedomie :
* informáciu o plnení uznesení
* stanovisko hlavnej kontrolórky k Záverečnému účtu obce za rok 2024
* výročnú správu obce Kotmanová za rok 2024
* správu o výsledku kontroly hlavnej kontrolórky

Zápisnice z rokovaní Obecného zastupiteľstva a prijaté uznesenia sú zverejnené na webovej stránke obce Kotmanová v sekcii SAMOSPRÁVA- zápisnice OZ, uznesenia OZ.

Iveta Belicová zapisovateľka

Dôležité telefónne čísla a linky

112 – Všeobecná tiesňová linka v celej Európe, ktorá je dostupná 24/7 hodín.
150 – Hasiči.
155 – Rýchla zdravotná pomoc.
158 – Polícia.

047/ 43 97 101 - Ambulancia Mýtna MUDr. Galádová
047/43 96 853 - Ambulancia Lovinobaňa MUDr. Vargová
047/43 95155 - Ambulancia Lovinobaňa MUDr. Olšiak

Bezplatné cestovanie seniorov nad 70 rokov v regionálnych (prímestských) autobusoch IDS BBSK.

Vážení spoluobčania,

od januára 2026 sa menia podmienky pre bezplatné cestovanie seniorov nad 70 rokov v regionálnych (prímestských) autobusoch Integrovaného dopravného systému Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len „IDS BBSK“).

Od tohto dátumu budú mať seniori nárok na bezplatnú prepravu len v prípade, že budú držiteľmi dopravnej karty SENIOR PAS.

SENIOR PAS v plnej miere nahradí doterajšie preukazovanie sa občianskym preukazom a vydávanie papierového registračného lístka pre ľudí vo veku nad 70 rokov.

! SO SENIOR PASom bude od 1. januára 2026 cestujúci nad 70 rokov cestovať BEZPLATNE, bez SENIOR PASu so zľavou 50% z bežnej ceny cestovného. !

Prečo je SENIOR PAS dôležitý?

- Urýchľuje odbavenie cestujúcich v autobuse.
- Zabezpečuje presné údaje o počte cestujúcich.
- Dopĺňa dáta potrebné pri rozhodovaní o zachovaní alebo úprave liniek.

Registrácia prostredníctvom miest a obcí potrvá od 25. 8. do 15. 10. 2025.

Karty zaregistrované cez obce a mestá budú **platné najneskôr od 1. 1. 2026.**
Časté otázky:

? Je vydanie karty SENIOR PAS spoplatnené?

- **Prvé vydanie SENIOR PASu je vždy bezplatné.**
- Opätovné vydanie (pri strate, poškodení, krádeži) je spoplatnené podľa aktuálneho cenníka a je možné ho vybaviť na Zákazníckych centrách IDS BBSK.

? Môže sa cez obec/mesto registrovať senior, ktorý ešte nemá 70 rokov?

- Áno, ak dovŕši 70 rokov **do 30 dní od dátumu registrácie.**
- Využívať SENIOR PAS však bude môcť až **po narodeninách alebo po jeho aktivácii** (podľa toho, čo nastane neskôr).
- SENIOR PAS zaregistrovaný prostredníctvom mesta alebo obce má garantovanú aktiváciu **najneskôr 1. 1. 2026**

? Môže seniora zaregistrovať člen rodiny?

- Áno, ak prinesie:
  - platný **občiansky preukaz seniora**,
  - **aktuálnu fotografiu tváre** seniora (vo formáte .jpg, max. veľkosť 5 MB)

? Kedy začne SENIOR PAS v autobusoch fungovať?

- Karty vydané prostredníctvom miest a obcí začnú fungovať najneskôr **1. januára 2026** – aktivácia prebieha postupne, garantovaná je až od tohto termínu.
- **Do 31.12.2025 (vrátane)** cestuje senior nad 70 rokov naďalej bezplatne na občiansky preukaz a registračný lístok.

? Čo ak niekto zneužije SENIOR PAS?

- Za zneužitie SENIOR PASu - cestovanie bez platného lístka (napr. ak senior použije kartu pred svojimi 70. narodeninami) - hrozí **pokuta 60 €** podľa Prepravného poriadku IDS BBSK.

? Kde SENIOR PAS platí?

- Na všetkých **regionálnych autobusových linkách** v BBSK (dopravcovia SAD Zvolen a SAD Lučenec - biele autobusy s logami IDS BBSK a BBSK).
- Po integrácii aj na **regionálnych vlakoch ZSSK** (okrem rýchlikov, s výnimkou trasy Zvolen – Banská Bystrica).

? Treba SENIOR PAS obnovovať?

- Nie. Karta **platí doživotne**, ak sa použije aspoň raz za 365 dní.
- Ak sa nepoužije, **pozastaví sa** a na opätovnú aktiváciu je potrebné kontaktovať IDS BBSK.
- V prípade úmrtia držiteľa je nutné nahlásiť to e-mailom na kontakt@idsbbsk.sk.
-

Vážení spoluobčania,

NEMUSÍTE NIKDE CESTOVAŤ!!! O vydanie SENIOR PASu môžete požiadať na Obecnom úrade v Kotmanovej! Stačí, keď si so sebou prinesiete platný občiansky preukaz a starostka obce Vás zaregistruje, odfotí a SENIOR PAS VÁM NA POČKANIE VYSTAVÍ.

S úctou Vaša starostka

KOTMANOVSKÉ OKO – obecné noviny pre občanov obce Kotmanová, Vydavateľ: Obec Kotmanová, Kotmanová 122, IČO: 00316067, Zodpovedný redaktor: Iveta Belicová, Adresa redakcie: Obecný úrad Kotmanová 122, Tel. 047/43 97 109, Tlač: Obecný úrad Kotmanová 122 Reg.: MK SR EV 4278/1, ISSN: 1338-8967

Košútka.

Košútka to nie je len názov brdku 726 m n.m. nad Hriňovou, z ktorého je nádherný výhľad na majestátnu Poľanu, Priehybinu, Prednú Poľanu a Hriňovú, ale aj názov športovo rekreačného strediska s bike parkom. Pod Košútkou v Slanci je postavený penzión Košútka, ktorý naozaj aj funguje ako penzión. No a pri penzióne je vybudovaný lyžiarsky vlek Tatrapoma o dĺžke 1000 m. Bohužiaľ pandémia aj nedostatok financií dali stopku zjazdovému lyžovaniu a tak momentálne vlek využívajú iba bajkeri. Vedľa zjazdovky z oboch strán si mladí bajkeri svojpomocne budujú a neustále vylepšujú zjazdové cyklistické traily všetkých možných obtiažností. Nachádzajú sa tu ťažké čierne trate pre "lietajúcich" expertov, modré pre pokročilých, ale aj dve zelené pre začiatočníkov. Nuž a pre nás opatrných cykloturistov je najvhodnejší asi ten najľahší - zelený Flow Trail. Má najmiernejší sklon, je najpomalší, je na ňom najviac klopeniek /vykopaných umelých serpentín/ a má dĺžku až 2 km. Kto si chce užiť doteraz nepoznaný druh zábavy na MTB aj so štipkou adrenalínu, môže si ho vyskúšať. A pritom nemusí ani použiť vlek. Cez hornú časť Slanca a osadu Tušimka pod Mangútovom ide naokolo atraktívna výstupová XC trasa /Cross Country/. Trasa má dĺžku asi 4,3 km a výstup trvá 43 minút. Košútka je dostupná aj pre cykloturistov z Kotmanovej. Pohodová jazda cez Vrchy na bežnom /bio/ MTB /nie na e-biku/ trvá sem asi 1,5 hodiny a má dĺžku 13 km.

<u>Trasa:</u> Dobročská dolina-Strhárske sedlo-Bzovská hora-Horná Bzová horáreň-Košútka vrch-zelený Flow trail-Košútka penzión-Slanec-Tušimka-Kopanica-Vrchdobroč-Veľká dolina-Malá dolina-Šušňov vrch-Singletrail Bercová

Najrýchlejšia cesta na Košútku z Kotmanovej na MTB je cez Dobročskú dolinu. Tá ponúka na úvod 3 km kvalitnej asfaltovej cesty s prijateľným gradientom stúpania. Dobročská dolina je nádherná. Má úzky kaňonovitý tvar, veľa zelene, skalnaté bralá a svieži potôčik, ktorý cez balvany zurčí v krásnych kaskádach. Cyklocesta cez dolinu je vyznačená červenou cykloznačkou.

Červená cykloznačka odbočí z doliny asi po 300 m za chatou u Antolov. Krátkou strminkou vyjdem k lazníckym domom na Strhári. V Strhárskom sedle už nepokračujem po červenej cyklotrase, využijem lesnú cestu cez Bzovskú horu /Kováčsky vrch/. Cesta v hore kulminuje a po miernom zjazde sa na lesnej čistinke objaví poľovnícka chata /Kováčsky vrch/. No a div divúci lesná cesta sa tu premení na 1 km dlhú kvalitnú asfaltku. Nasleduje rýchly zjazd k horárni na Hornej Bzovej. POZOR na zavretú rampu na konci cesty! Popri horárni vedie asfaltová cesta od Dolnej Bzovej hore na osadu Vrchdobroč. Nad horárňou stojí atrakcia - lesná kaplnka obložená smrekovou kôrou. Odtiaľto je to na Košútku už iba 1km. Po 50 m jazdy smerom na Vrchdobroč treba odbočiť vľavo na lesnú cestu. Cesta stúpa popri skautskom tábore 73. Zbor Tetrov /postavený je v nádhernej nive Bzovského potoka/ na hrebeň Košútky. Panoráma na Košútke je naozaj úchvatná.

Foto: Ing. Miroslav Pilát

Ak sa nechcem spustiť flow trailom k penziónu, môžem pokračovať rovno po hrebeni východne na osadu Vrchdobroč. Cestu naspäť odporúčam cez Veľkú dolinu, Malú dolinu a zo Sušňovho vrchu /stavia sa tu nový altánok/ využiť na rýchly zjazd do Kotmanovej singláč cez Bercovú /zelená úroveň obtiažnosti, rekord je pod 6 minút, opatrný bajker to zjazdí za 15 minút/. Dojazd je pri materskej škôlke.

<u>Čo dodať na záver:</u> Malebné a extrémne členité Veporské vrchy plné vodných žľabov spolu s lúčnou Sihlianskou planinou sú pre nás bajkerov magickým miestom. Na singláčoch odporúčam spustiť si sedlo o 10 až 15 cm nižšie /pri absencii teleskopickej sedlovky/, aby neobmedzovalo presun ťažiska bajkera čo najnižšie a dozadu. V strmších pasážach singláčov to garantuje istotu a vyššiu bezpečnosť. Prilba a kotúčové brzdy sú nutnosťou. Celý okruh má 30km a trvá cca 3 hod.

Autor článku: Ing. Miroslav Pilát – chalupár v Kotmanovej